

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan, izvzemati ponedeljike in dneve po praznikih, ter večja po pošti prejemati, za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake večja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrtih stopnje petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dyakrat in 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na cejlonski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravnostvo, na katere naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 14. januarja.

Tudi včerajšnji „Slovenski Narod“ je bil konfisciran in sicer zavoljo uvodnega članka, dopisa iz Notranjskega, v katerem pisatelj pobija dr. Bleiweisovo noviško pismo in navaja uzroke, ki Slovence silijo na narodno slogo; — dalje zavoljo telegrama iz Črnomlja in prvega članka pod „domače stvari“, ki govori o volitvah. Ker na vladnem ukazu in izkazu konfiskatornega komisarja nij bilo podpisa politične oblasti (ampak samo šef policijskega oddelka g. Ahčin) nijsmo pustili stavka zapečatiti in komisar je odšel, a vrnil se je čez dve uri z oboroženo policijo. Ker je dejal, da bode silo rabil, pustili smo mu. — Nekoliko iztisov je pred konfiskacijo po Ljubljani raznesenih.

Obe konfiskaciji bode urednik spravil v javno sodniško obravnavo.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 14. januarja.

Vodja *tirolskih* ustavovercev državni poslanec Grebmer, je 11. t. m. umrl.

Hrvatski „Obzor“ piše, da je ogerska vlada propustila iz službe pri državnej železnici na Hrvatskem mnogo uradnikov, ki ne umejo magjarski. Mej njimi so v prve vrsti rojeni Hrvati, potem Slovenci in Čehi, ki znajo dobro hrvatski. To novo nasilstvo arpadskih potomcev, ponzočuje veliko nevoljo v Zagrebu.

Magjarsko maščevanje in strah pred ogerskimi Slovani omenjajo češki „Narod. listy“ vsled zaprtja gimnazija pri Sv. Martinu na Slovaškem in preseljenja srbske matice v Pešto tako le: „Res je, da bi bili Magjari in Turki posebno gledé izobraženositi in omike še desetkrat daje za ostalimi

narodi evropskimi, nego so baš, ko bi slovanski odrdileci (n. pr. Pötfi-Petrović) ne bili mej njimi reprezentovali neko višjo stranko duševnega življenja, ko bi le te ne bili njim prinesli nekega višjega izobraženja; ali vse to nij nič koristilo Magjarom, nij Turkom, ker niti eden, niti drugi ni sposoben za pravo izobraženje, nijso jim slovanski odrdileci nij toliko koristili, da bi bili poznali v njihovem narodu. Tu zvunajna politura čisto nič nij pomagala, kjer se vlastna domišljija upira in protivi velikomilnosti. Zatorej je po tacih, velikih prevaranjih se polastila magjarskega duha zoper najzagrizenejši srd proti Slovanom in to tim močnejše, čim jasneje v Pešti spoznavajo, da Slovanstvo na spodnjem Donavi začenja stopati na površje iztočnega vprašanja, z eno besedo, Magjari bočajo zatrositi razpor in zmešnjava mej ves narod srbski, ki jim v poslednji dobi narašča črez glavo“.

Vnemanje države.

Ruski carjevič, kakor poroča ustavovener, poljski list „Oczyza“ se preseli stalno v Varšavo, ker bode poveljnik enega vojaškega oddelka v poljskem kraljestvu.

Avtro-ugarski generalni konzul v Peterburgu je zblaznel in bil prepeljan v neko norišnico na Renu.

Ker na **Francoskem** nij mogoče sestaviti novega ministerstva, ki bi v skupščini večino imelo, — pričakuje se razpust skupščine. — Iz razpuščenja si obetajo bonapartovec vse.

Spanjolski kraljč je prišel 11. t. m. v Valencijo in odide denes dalje. — Karlistična depeša v Pariz uže poroča, da je mej alfonistično armado edinstvo uže konec in da je uže bil nek pronunciamento. Prav Španjško.

Najblažji mož v Španiji Castellar, je vsled novega pronunciamenta rekel dopisniku lista „Temps“: „Španjolski narod je semitiški, preveč maverško-arabske krvi ima v sebi, ne bode razumeli naših političnih fineč in razločevanj. Zopet se bode moralo od kraja začeti. Žalostno politično Sisifovo

delo je to, in treba je neupogljivih rodom, da ne obupajo in ne prepuste narod in delo samopridnikom.“

Iz **Aten** se poroča o dvoboji med russkim poslanikom in italijanskim konzulom, v katerem je bil ranjen ruski poslanik. V diplomatičnih krogih je ta slučaj vzbudil veliko vznemirjenje.

Nemški državni zbor je končal prvo posvetovanje o postavi civilnega zakona.

Dopisi.

Iz **Št. Petra** na Notranjskem 12. jan. [Izv. dop.] Naši obrtni volilci po nekih bričih za legitimacije ogoljufani so podpisali in v Ljubljano poslali sledeči protest: Slavna volilna komisija za obrtniško in trgovsko zbornico v Ljubljani. Na podlagi sledečih nepostavnosti in vsilovanj preklicujemo podpisani svoje vlovljene glasove za obitniški oddelek v kranjsko trgovsko in obrtniško zbornico ter terjamo, da se nam po postavi postavno izroče volilni legitimačni listi nam davkoplăčevalcem.

a) Dobivali smo dosedaj kakor postava §. 10 veleva — pri enacih volitvah po naših županijah vsaj 8 dni pred volitvijo legitimačne liste.

A sedaj nam jih je pet dni pred volitvijo pokazoval, pa ne prinašal in izročeval kot lastnino ces. kr. postonjski berič Kljun. Izvijal je od nas podpise na prejemnico in legitimačni list po vseh mogočih zvijačah. Ako mu je kdo odrekel podpis, obljudil je prinesiti drugi pot in odšel. Mislimo, da se je prejšnja postava spremenila, in da je tako postavno, torej smo ubogali in podpisali. Rabil je pri prigovarjanju sledeča sredstva: da če podpišemo njemu legitimačni list si prihranimo pot v Postojno ali Ljubljano, kamor bi morali iti volit, da

Listek.

Prijatelj Lovro.

(Dalje.)

— „Odnesi se umazani jezik!“ lopne žena zbadajočega moža lehko po reci, „vidi ti se, da nijsi na tešče. Misliš, da je brat prišel iz mesta, da posluša tvoje bajke? Pridige ti je treba, pridige.“

In vsi so se srčno nasmijali. Lovra hitre mine smeh. Čelo mu se zmrkne. Zamislil se je. Srečni ljudje! Tu je živenje, pravo, zdravo živenje. A on? Pogleda črno haljo, sreč mu zadrhče! pogleda mater in umiri se.

Naposled se je treba vrniti v mesto. „Pusti mene“, pravi mati sestri, pospravljaljoč Lovrovo robo, „pusti mene, budem sama. Kaj ti znaš! In tiso plakajoč je skladala prtljago. Na odhodu prime Lovra

za roko in teroč si solze govori: „Moli za me sinko, moli. Lepo znaš govoriti, kakor bukve, znal bodes tudi lepo moliti. O srečna sem in presrečna! Oprosti, ti si uže sedaj gospod — ali jaz sem ti mati, mati!“

Za temi vedrimi dnevi nastane v Lovrovi duši noč, temna noč, burna noč. Dolgi hodniki seminišča zvezli so nanj kakor od pita žreia. Lovro se odloči od družbe. Bledel je zmerom bolj in bolj. Začel je moliti, moliti pritisnuč čelo na molitvenik. Ali dim njegove žrtve nij se vil pod nebo, dim se je zgubljal po tleh. Zakopal se je v Avguština, Hrisostoma in druge svete očete, zadobil v psalme. Zaman, zaman! Duh mu se je obračal na Berangera, Göthea, Byroua i Mickievicha. Tu je našel samega sebe. Duša mu je bila ko Byronov Mazepa, privezan krutoj sodboj na besnega konja — na čas. Čas, mladost leti, duša

je ranjena, krvava. Lovro je začel čitati, učiti se v pozno noč. Ali nij studiral svečih očetov. Učil se je povedi, jezikov, matematike. Lovro nij bil pesnik, to je, nij imel tvorne pesniške moći. Ali duh mu je bil ognjeni zmaj. Sprejemši v se toliko slik pesniških velikanov, toliko množino različnih mislij in občutkov, kipelo mu je srce ko ognjevitva gora. Prihajal je vse bledejši, vse sušji, samo oči so mu vsaki dan bolj plamenele. Našli so pri njem Kenta, našli so Rousseauove „Confessions“. Od onega dne ga je mrko gledal predstojnik. „Vas je obseg nečisti duh, vi ste zgol svetovnjak pod sveto haljo.“ Od onega dneva nij bilo miru. Predstojnik mu je bil krvni neprijatelj. „Vi ste husita, heretik!“ kara ga; „ali se čita večna modrost v teh krivovernih stikih?“

— „Ne“, odvrne mu Lovro, „jaz sem sveti Lovrenec, vi me pražite na roštu!“

s tem podpisom volimo prave stare može, katere hočejo v Postojni (samo po sebi razume se pod tem c. kr. gosposko) in pri katerih ostanejo davki in patenti pri starem, ako pa volimo druge bodo bog vedi koliko večji itd. itd.

Takov način nijma več podobe, da bi se spoštovala in spolnovala postava po ljudeh, kateri bi jo morali spoštovati in varovati v prvi vrsti — ampak kar komandiralo se nas je!

Za to zdaj ko smo se razgovorili in zvedeli kaj smo podpisali, zdaj ko vidimo, da so se nam izvili glasovi za ljudi nemčurske stranke, ki so nam in našej deželi, našemu narodu sovražni in to po c. kr. slugi, in mi pa kot Slovenci hočemo voliti domačine in svoje prijatelje — protestiramo veljavno svojih oddanih glasov.

Po Njih Veličanstvu svitem cesarju potrjena postava nam zagotavlja prosto volitev vsem državljanom.

Volilci Št. Peterske županije, 12. jan. 1875.
(Sledi podpisi.)

Iz Logatca 12. januarja. [Izvirni dopis.] Kakor sem zadnjič v „Slov. Nar.“ poročal, kako nepostavno so vladni agitatorji pri nas ravnali, da so si volilce za trgovinski oddelek pridobili, moram tudi od zdaj ko so se volilni listi za obrtniški oddelek delili, nekoliko poročati. Prišla sta namreč, kakor zadnjič tudi zdaj dva od vlade poslana gospoda, katera sta se gotovo nadejala, da jima bode tako gladko šlo, kakor zadnjič, ko sta za trgovinski oddelek agitirala. Ali delala sta pri nas, kakor pregovor pravi: „račun brez krčmarja“.

Če tudi sta si župana na svojo stran pridobila, in soseskinemu slugi, kateri je volilne liste raznašal, trdno zapovedala nemškatarske kandidate, katere sta mu na papir zaznamovala, siliti, jima se vendar nij pot spletal, ker sta si mej 44 volilci, kateri so v Logatcu, le kakih 6 na svojo stran pridobila. To gotovo nij bilo gospodoma po volji, da sta kljubu vsem svojim zvijačam vendar-le propala. Ako bodo povsod rodoljubi tako agitirali, potem se smemo gotove zmage na dejati v obrtniškem oddelku. (Žalibog, da niso povsod tako pazljivi bili. Uredn.)

Iz Radovljice na Gorenjskem. 12. januarja. [Izvirni dopis.] Tu zraven pošiljam volilni list, katerega blagovolite na volilno komisijo oddati. Žalibog, da imam levtorek (na katerem dnevnu je glavni, ker

en sam volilni list za oddati, ker akoravno se je poprej v kakem kraju naročevalo, da ga ne oddati in nam poslati, vedeli so nemškatarski agenti, preslepariti volilce, in nobenemu nij bil list izročen, da bi bil po našem uku z njim ravnal; vzel ga je brič takoj nazaj. Se ve, da je nevednost glavna pregha, ali nikdar se še tacega ravnanja nijmo prepričali ko zdaj, za to je tudi priltično dosti podpisov (17 Ur.) na protestu, in marsikatera gorka se je slišala o teh sleparijah nemškatarskih iz ust volilcev, — take kakor jih pisati ne smem, a bi dobro bilo, ko bi jih vlada vedela.

Smelo trdimo, da brez moralične izgube, iz tega boja nemškutarji ne bodejo izišli in tudi pri naših se bode zavest bolje izvedrila.

Drugi protest, ki nezapečaten pridejan leži, poslal sem ga, ako ga potrebujete za pritožbo na ministerstvo i. t. d. (V protestu katerega prepis je tudi nam poslan, pravijo radovljški volilci mej drugim: a) mi nijmo vedeli za kaj gre, b) nihče nam nij povedal imen kandidatov, pod katere je naše ime podpisano, c) so nam bili volilni listi precej vzeti. Uredn.)

Iz Kostanjevsko-kriške okolice 12. jan. [Izv. dopis.] Kako se postopa od nasprotne stranke, ki se tako radostno in ponosno imenuje „verfassungstreue“, naj pojasni sledi: Vsakemu volilcu imajo se izročiti volilne izkaznice; v Sv. križki občini je okolo 40 volilcev, poslalo se nam je po nekem fantu glavarstvenega služe samo devet; druge izkaznice, kakor za poštenjake Hribar, Dolinar itd. imel je nemškatarski trgovec Gač iz Kostanjevice. Pa kar je skoraj nemogoče, za vrlega narodnjaka Herbahterja, oširja in posestnika v Sv. križu, prinesel je listnico kostanjevski c. k. adjunkt g. Rici in ga prigovarjal, da naj podpiše, kar pa se ve da nij storil; neustrešeni junak Hrovat potegne Riciju listnico iz rok. Romal je ta c. k. apostel dalje in pride v gostilnico g. župana Fr. Kerina, kateremu je kakor dokazuje v zavitu pričiano pisanje in raztrgana listnica, volilno izkaznico raztrgal, drugo izkaznico gosp. Janeza Kleina pa natrgal, ker ti samostojni narodnjaki niso hoteli udati se. Tako je ta c. k. adjunkt hodil v treh krčmah, namestu da bi bil ta dan, to je včeraj

ta dan je namreč tožni dan (Amtstag) opravljal svoja posla. Na ravno imenovani dan poklical je bil poštenjaka P. Grameca iz Vrhovne vasi in začnjal pod kaznijo, da se gotovo znajde; stranka pride v sodnijo, se ve da brez vsega opravka, ker mladi gospod „amtsleiter“ se je bolj brigal za agitacijo kot za sodnijske posle. Potem pa naši birokrati težijo, da so preobloženi z delom — pečajo se pa z rečmi, katere ne spadajo v njih službovanje.

Iz Mozirja na slov. Štajerji 8. jan. [Izv. dopis.] Mozirjani smo uže svetih treh kraljev dan pozdravili očeta „pusta“, ter napravili tombolo in potem ples. Dohodki za veselico so namenjeni za tukajšnjo dekliško pletilno šolo. Nakupilo se bode namreč raznega blaga dekletam, da se bodo učila šivati in druga ročna dela, katera mora gospodinja znati. Veselica se je pričela ob 7 1/2 zvečer v dvorani gostilnice pri „avstrijanskemu cesarju“. Ker je bila veselica za šolske namere osnovana, se je udeležilo veliko gospode iz Gornjega grada in Vranskega. Po odbitih stroških je še ostalo 77 gold. 59 kr. za šolsko potrebo. Očividno je, da je Savinčanom dosta na srcu ležeče blagor šolstva in omika naroda. Žrtvoval je vsak po mogočnosti in pridobili smo lep znesek, kateri bode našim dekletcem hasnil. Zaradi tega se srčno zahvalujemo vsej gospodi, katera nas je počastila z navzočnostjo; zahvalujemo se tudi isti gospodi, katera so kake dobitke darovali in tako tudi k veselici kaj pripomogli. Počestili so nas tudi 4 gospodje učitelji s svojo navzočnostjo, ter pokazali, da jim je mar za dobro šolstvo, da jim je ležeče na srcu dobra odgoja mladine, katera narode omikuje in tako pot pripravlja napredku. Slava njim! Po tomboli se je sukal mladi svet.

H koncu še to. — Tukajšnji okrajni šolski svet je sklenil obrniti se s prošnjo na deželno šolsko svetovalstvo, da bi nam dovolil zidati čveterorazredno šolo. Hiša bi stala 10 tisuč forintov. Imela bi 5 šolskih sob in postavna stanovanja za učitelje. Le na delo! „Zrno do zrna pogača“.

Iz Gradca 10. jan. [Izvirni dopis.] Kakor je znano, obstoji na tukajšnji univerzi podporno društvo za slovanske dijake, katero ima nalog, ali bi vsaj imelo, celo uboge dijake gmotno podpirati. To je, kakor znano na drugih vsečiliščih tudi uvedeno, posebno

— Propast tvoja od tebe samega! zagrmi predstojnik, ki nij spadal nikakor v red krotkih pobožnih pastirjev Kristusove črede.

Lovro stisnivši zobe pohiti v vrt, čita Tomaža od Kempisa ali takoj za tem Prešinove sonete. In kmalu je bil popolen rob Petrarkovih zvonečih verig.

O drugih počitnicah povede neki drug bogoslovec Lovra soboj v svoje rodno mesto. Bila je to vasica v krasnej gorskej okolici. Ne daleč od vasi stal je vlastelinski gradič. Domačin, človek jako izobražen in prijazen, povabil je često mlade bogoslovec k sebi. V krasnem gaji, na lepih holmih bilo je obilo zabave. Vlastelin je imel lepo jedinicu, bila je črnočka in zlatolasa, vesela in bujna, a pametna, nenavadno pametna. Umela je več jezikov, znala je črtati, udarjati glasovir in več tega. Sosebno rada je govorila francoski, pa je tudi dobro poznavaла fran-

cosko slovstvo. Tudi Lovro je bil temu jeziku vrlo več. Nij tedaj čudo, da sta mladi svetnik in črnočka plavka mnogo mej soboževljala o cvetji, o solnecu, o glasbi, o Berangeru in o čemrki. Mladenka je bila živa, vrlo živa. Domišljenost in ostrovnost sta bili Malvini — tako jej je bilo ime — sosebno po volji, nad vse drugo. Zato je tudi rada govorila z Lovrom. Okoj jej je pri tem sipalo iskre; ali kadar je govor prihajal živejši, zdrznila bi se Malvina, okoj jej postane ozbiljno. Necega letnega popoludneva napoti se Lovro sam v gradič, ki je bil zidan samo pri tleh. Od daleč so se razlegali zvuci glasovira. Lovro je poluknil skozi okno v sobo. Malvina je sedela za glasoviro. Zagrinjala so bila na pol spuščena, samo nekoliko solnčnih žarkov je vhajalo v poltemno sobo, ali ti žarki igrali so nad zlato glavico Malvine. Prava Rembrandtova slika. Igrala je Schubertovo

pesem. Lovru so noge kakor vrasle v zemljo, ali naposled stopi v hišo, v salon, kjer je sedela Malvina. Nasmehnivši se pokima devica dva, tri krate, pa dalje prebira tipke. Lovro sede v kraj nem, zanesen. Bog vedi s čem je razmišljal. Čelo mu je bilo sedaj gladko, sedaj mrko, oči sedaj sanjave, sedaj ognjene. Malvinine roke kakor da so prebirale njegovo srce. Najenkrat prebledi, skoči. Malvina se zdrzne, glasovir umolkne.

— Za boga, kaj vam je? vpraša deklica.

— Nič, nič! iztisne Lovro s težko muko.

— Govorite, prosim vas.

— Da govorim? V resnici? Da govorim? vpraša zamolklim glasom bogoslovec.

— E da!

— Jaz — vas ljubim, odvrne poluglasno mladenič.

važnost pa ima to v Gradei, ker se je odcepilo od nemškega in obstoji čisto za se. Ono bi imelo podpirati posebno novoprišedše, kateri mnogokrat nemajo nikakoršne podpore, da vsaj imajo podlago, na kateri lahko uk začno, in se z okoliščinami bolj seznanijo. Ali njen princip je temu zoper, ker vsakemu novincu napiše tajnik: „Na vašo prošnjo se ne more ozir jemati, ker nemate „mature“ z odliko.“

Največkrat oni, kateri imajo maturo z odliko, niso podpore tako nujno potrebni, in ker ima društvo le malo denarja, mislim da bi se morala ubožnost najbolj v ozir jemati, ker ravno zelo ubogi morajo svoje moči uže na gimnaziji razcepiti, da se hranijo, in jim tedaj nij tako lahko „odlike“ dobiti, nadalje se pa mora tudi pomisliti, da navadno le po eden ali dva na vsaki gimnaziji odliko dobita, in tu še navadno strankarstvo Slovencu zasluge ne pripozna, bi bilo jako nekoristao, se tega principa držati. Tu po mojem mnenju zadostuje skušnja zrelosti tudi brez odlike, to tem bolj, ker se mora pomisliti, da ima ta posebno zmožnost za to, drugi za ono stroko znanstva, katero še le na univerzi razviti zamore, ker to zveza heterogeničnih predmetov na gimnaziji brani.

Nam Slovencem mislim more posebno veliko na tem ležeče biti, da si mnogo inteligencije odgojimo, ker od vseh Slovanov nam ona baš najbolj pomanjkuje, če pa samo odlične dijake podpiramo, bomo nje malo imeli, če se pomisli, kako je življenje za dijake na univerzi, v tujem mestu, iz dežele prišedše, uboge stariše imajoče, iz mesta nam žalibog inteligencija tak ne dohaja, ker celo slovenske mestne gospode otroci se žalibog še vedno v nemščini odgojevajo, tu pa tam se še majheno slovenščine zraven uče, katero pa tudi kmalu pozabijo, in če ne prej, gotovo po očetovi smrti, nje najdemo v vrsti najbujših nemškutarjev, kateri desetkrat več škode in sramote narodu napravijo, kakor je bil njihov oče njemu na korist in čast.

V tem oziru bi mi imeli vrle Čehe posnemati, oni so, kar se tega tiče dosledni in strogi, mi smo prelačni, mi delo le na pol dovršimo, potem ga zopet pustimo, tako da nam ono nobene koristi ne vrže.

Sedaj pa mislim, se nam bodo vendar oči odprle, da vidimo „moro“ katera nas sesa in se nje iznebimo, ako baš se vrnemo k primitivni dobi nazaj, in se samo pridelkov

poslužujemo, katere nam narod pokloni. — Da se vrnem k mojemu predmetu, bilo bi tedaj želeti, da bi blaga gospoda slovenska se spomnila na reve in težave, katere so njo v času dijašča mučile, in bi omenjeno podpiralno zalogo gmotno pomnožila, da ne bi upa polni mladeniči kinč in up naroda bili prisiljeni zoper voljo si stan izvoliti, ker jim zaželenega nij bilo mogoče, ali, ako se predrznejo brez pomoči na vseučilišče, da v pomanjkanju poginejo.

Iz Zagreba 12. januarja. [Izvirni dopis.] V enem prejšnjih dopisov sem poročil, da je ogerski minister komunikacij grof Zichy z novim letom vse pri naših in ogerskih državnih železnicah namešcene Hrvate iz službe odpustil. To svoje poročilo dopolnjujem in popravljam denes s tem, da grof Zichy nij samo Hrvate iz službe odpustil, nego sploh vse Slovane, skupaj njih 51. Mej temi žrtvami magjarskega barbarstva je tudi pet Slovencev, in sicer: Ivan Lokančič, kateri je uže pod Vakanovičem zavoljo svojega narodnjaštva iz Karlovca na Ogersko prestavljen bil, Ferdo Klemenčič, Josip Vilfan in dva Franceta Tomšiča. Na izpraznena mesta teh odpuščenih uradnikov sta Zichy in njegova d-sna roka Tolnay, se ve da same korenite Magjare čiste arpadsko krvi postavila. Na sposobnosti se pri nameščenji ne gleda, nego samo na čisto magjarstvo. Kdor je pravi „magyar ember“ ta je tudi za službo sposoben. Nasledek tega je, da je uprava na državnih železniških progah slaba, da ne more slabša biti, da so neredi v prevažanji blaga taki, da je greza, da se nesreča od leta do leta množe, in da so dohodki vedno manjši. Če bodo naši zastopniki na ogerskem saboru tako korajni, ter ministra Zichyja še enkrat vprašali, zakaj se na drž. železniških progah na Hrvatskem ne uvede hrvaščina, kot upravlji jezik, kakor to nagodba ustanavljuje, jim bo Zichy lahko odgovoril, da je to zavoljo pomanjkanja osobja fizično nemogoče. Kakor je minister Zichy denes z železniškimi uradniki postopal, more jutri postopati s telegrafskimi in poštnimi uradniki, in finančnimi uradniki, in tako postopanje gotovo ne bode izostalo, samo če se bode izvesti dalo.

Iz teh in več drugih naredeb se vidi, da so Magjari v novejši čas se spet z vso silo na magjarizacijo spustili, kjerkoli morejo vrvajo svoj blagozvučni (!) kulturni (!!) jezik.

Naš sabor se bode ta teden odgodil, 31 zastopnikov mora iti v Budim-Pešto in brez teh je nezaključljiv. Kratek čas svojega zasedanja, je kolikor mogoče dobro upotrebil. Osnovo za osnovo je jaderno pretresal. Ogerškemu saboru se prigovarja, da malokaj naradi, in da še za to maličko mnogo časa potroši. Našemu saboru bi se pa moglo nasprotno prigovarjati, pa prenaglo dela. Deželni proračun za tekoče leto je v dveh sednicah prerešetal, kar je v parlamentarnem življenji skoro nezaslišano. Ravno tako naglo je tudi druga zakonske osnove pretresel. Čuli so se zavoljo tega uže glasovi, da v svojej naglosti površno dela. Ta prigovor pa nij temeljit. Naša vlada sestavlja zakonske osnove navadno po preiskalnih poverjenstvih v katere pokliče po več narodnih zastopnikov in tako pridejo njene zakonske osnove uže v tako popolno dovršenej obliki pred sabor, da se na njih ne da več mnogo premenjati. Važna je zakonska osnova o prodaji posestev verozakonskega in naukovnega zaklada. Naj večje teh posestev je nekdanja jezuitska opatija Kutjevo (abbatia de Gotto) v Šavoniji. Posestvo je baje vredno do dva milijona. Iz kupovnine tega posestva pokrivali se bodo stroški našega vseučilišča, za katere v našem deželnem proračunu nij pokritja, vseučiliščni, po dobrovoljnih prineskih narasli zaklad pa sedaj na leto komaj 25000 gld. čistega prihoda nosi, kar je se ve da za vzdržavanje takega zavoda kakoršen je vseučilišče, veliko premalo. — V službenih „Nar. Novinah“ je razpisani natečaj za pet vseučiliščnih profesorskih mest, namreč za matematiko, za fiziko, za zoologijo, za botaniko; za mineralogijo in za kemijo. Slovenski učenjaki deder!

Domače stvari.

— (Iz Starega trga) pri Ložu se nam piše: V nedeljo 17. t. m. napravi naša čitalnica besedo. Igrala se bode igra „Pique“ in potem bode ples. K tej veselici uljudno vabi

Odbor.

— (Iz Gorice) se nam piše: Koncerta v goriškem gladališči za uboge sta bila krasna. Občinstva je bilo toliko, da se je vse trlo in da so morali kasneje došli nazaj domov iti. Skoraj vse programove točke so bile dobro izpeljane; krasne so pa bile plastične podobe in morale so se tri-

Na nekoliko časa umolkneta oba. Lovro je obstal kakor kamen, deklica se osvesti, gre polahko k mladeniču, ustavi se pred njim, prime ga za obe roci in spregovori od srca:

— Lovro vi ste pameten, ljubeznjiv človek. Verujte mi, da umejem ceniti vaše vrelo srce, genijalni vaš duh, ali na vaše besede ne znam vam odgovoriti, ne smem. Vaša črna halja nij mi dala še misliti o tem. Ali z bogom! — drugače bi začela razmišljati — z bogom, prijatelj moj! In deklica je izginila.

— Z bogom! vzdihne Lovro. Gospod! naj bode po tvoji volji.

Počasnim korakom odmikal se je Lovro od gradiča. Kraj gozdiča sede na panj.

Solnce je zašlo, čreda se je vračala, nastala je noč in zasijale so zvezde, a Lovro je sedel na panji poniknene glave. Z gore dahne hladen veter, Lovro se strese,

vstane. „Z bogom“ šeptne še enkrat in izgine za gozdičem.

Drugi dan se je Lovro vrnil v Ljubljano, a Malvina je šla v Trst.

Odsle Lovrova glava skoro nij mogla več misliti. Samo jedno mesto v njegovem telesu je bilo živo, blazno — samo srce mu je bilo živo, a vse ostalo telo mrtvo. Ali srce ga je bolelo, iztrgal bi si je iz prsi.

Po cele dnevi je korakal po svoji sobici sem ter tija nem, bled, brez zavesti. Glas orgelj mu se je zdel nevihta, ki besni na vzbibanem morji, sveta pesem bila je njegovemu ušesu izdihanje umirajočih in besede njegove molitve niso bile, nego zrna, padajoča na pust, neploden kamen. Oh koliko je krati zavidal marmornim svetnikom v cerkvi njihovo mesto. Zakaj nijsem jaz na vašem mestu? Pri vas je mozek in srce, pri vas je vse ed hladuega marmorja. Malo kedaj je Lovro spal. A kadar je zaspal,

mucili so ga sni. Sanjal je, da je bil ptica podrezanih perut, zaprta v gajbi. A zunaj v zelenem logu sedel je na vejici slavček zlagajoč mile pesme. In hotel je poleteti iz gajbe, poleteti k svojemu slavčku v zeleni log. Tri krati razmahne peruti, trikrati udari glavo v gajbo in z glave mu poteče kri. Strašen sen!

Lovro je ginil od dne do dne. Malvina bi bila moja, da me ne veže črna halja. Ta misel osvojila mu je vso dušo. Predstojnik nij maral izpitavati rane mladega pitomca, nij bil on dober pastir. Vnanji videz veljal mu je več, nego skrušenost srca, nego čista duša. Za to je Lovra karal vsak dan. Za vsako malost je znal uščeniti siromaka.

Lovro je menil, da mora zdvojiti.

— Ne zabadajte si ostrih nohtov v moje srece, vrisne jeduega dne Lovro, tako nij spasa mojega, iz uma moram.

(Dalje prih.)

krat ponavljati. Slavno smo tudi rešili čast goriških Slovencev na „deskah, ki pomenijo svet“ italijanskega gledališča, kajti viharno je bila pesen „Cigani“ aplaudirana. Če se pomisli kako težavno pesen, katero je le 18 pevcev pele, gotovo malo za tak javni kraj, kder je bilo morda 1000 poslušalcev, pa še brez spremjevanja so gotovo pohvale vredni. Najslabši se je sponesla nemška igra „Liebe im Arrest“ mej tem ko je bila italijanska „E Lei“ izvrstno predstavljana.

— (Narodna čitaonica u Čabru), obdržavati će dne 17. siečnja 1875, „tomboju s plesom“, dne 30. siečnja 1875, „sjajan ples“, i dne 7. veljače 1875, „kraljulni ples sa šaljivom tombolom“ u družvenih prostorijah; kamo se svi njeni kao i njenih sestarah članovi najljudnije pozivaju. Svaki put početak u 7. satih na večer. U Čabru dne 10. siečnja 1875. Odbor.

— (Nasledki loterijske igre). Iz Cmureka na Štajerskem se nam piše: 11. t. m. zjutraj mej 8. in 9. uro se je tukajšni odpuščeni pisar pri c. kr. sedniji v Muri utopil. Bil je straten stavec v malo loterijo, tako, da si je zelo na nepošteni način za to potreben denar spravljal, ter pre in druge za precej veliko sveto ogoljufal. Na bregu ob Muri, kjer je v vedo skočil je pustil svojo suknjo, pipi in precej dosti sodnijskih spisov raz katerih je koleke ukradel. — Ker od novega leta nij imel nobenega zasluka in najbrž sluteč, da pride vse na dan, je črez 50 let stari mož obupal, ter si na imenovanu dan življenje končal v mrzlih valovih Mure. — Zopet en dokaz kam loteria ljudi pripelja, za to kličemo, proč z njo!

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Ljubljani.

28 let uže je nij bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odršenih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsn, i na jetrah; žleze i naduhu, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljene, zaprtje, prehlajanje, nespanje, slabosti, zlatožilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, siljenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajanje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojničino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričeval profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbelia, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinja Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.
Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,
Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagnadi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženji v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo prf vrtnih in prsnih bolezni, ampak tudi pri pljučnicu in sušenji v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogih učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalec gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljajo izrekam glede Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za stražnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry polnama zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

st. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v Berliner Klinische Wochenschrift od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabinica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila ziso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

St. 64.210. Markizo de Brehan, bolehaje sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipochondriji.

St. 75.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašli in bolehanji dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadajni prsn bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečneja, nego meso, ter se pri odršenih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta i gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalescière-Biscuite v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaju, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Wahr, v Gradej bratje Oberanzmeyr, v Insbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Loneti Ludvig Müller, v Mariboru M. Merič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarjnici usmiljenih sester, v Černoviceh pri N. Snirhu, v Osiku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradeu pri bratih Oberanzmeyr, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždalu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštih nakaznicah ali povzetjih.

Umrli v Ljubljani

od 8. do 12. jan.:

Lovro Ambrožič, deavec, 57 l., na oslabljenj. Janez Winkler, trg vec, 53 l., na mrtudu. J. Ferjan, kovač, 42 l., na možgannem mrtudu. Mat. Gruber, kajžarjev sin, 15 l., na oslabljenj. Alojzija Mehletova delavka, 28 l., na vodenici. Tom Kuntar, delavec, 74 l., na oslabljenj. Jov. Pošova, soprga računovodje, 81 l., na oslabljenj. Fiip Reija, c. kr. stotnikovo dete na škarici. J. Strohbach, c. kr. uradni sluga, 91 l., na spošnem oslabljenj. Mat. Stampfel, 40 l., na jetiki. Ivan Škvarca, nadzornik, 55 l., na jetiki. Mih. Kapel, kajžar, 51 l., na sušici. Jurij Bičič, učitelj, 46 l., na pljučnem vnetji. R. Heričeva, dete fondutterja, 1 l., na pijemiji.

Tujel.

12. januarja:

Kvropa: Munk iz Dunaja. — Griomi z gospo iz Trsta. — Scherbaum iz Maribora. — Kreutz iz Trsta.

Pri Slonu: Lechner iz Gradca. — Sternec iz Trebnjega. — Klofutar iz Št. Janeja. — Medved iz Zagorja. — Peče iz Starega trga — Brenger iz Dunaja. — Bohutinsky iz Savinje. — Potocnik iz Trsta. — Menzinger iz Kamnika. — Alexon iz Grada.

Pri Maliči: Jung iz Dunaja. — Janovic iz Trsta. — Rosenberg iz Dunaja. — Lempruch iz Ceja. — Neuberger iz Dunaja. — Mulej iz Grada.

Pri Zamorec: Grošelj iz Gorenjskega. — Svetl iz Preserja.

Pri Bavarskem dvoru: Ahačič iz Tržiča. — Berčer iz Vlasic.

Popolna špecerijska uprava

je po ceni na prodaj. Natančneje v administraciji „Slov. Naroda“. (11—2)

Učiteljska služba.

Na enrazrednej de avske šoli v Brunu je od 1. aprila, oziroma od 1. marca t. l. izpraznjena učiteljska služba z letnoto plačo 600 gl., prostim stanovanjem in kurjavo.

Pri odličnej porabi se povoljuje učitelju petkratni kvinkvenalni pridavek v znesku 60 gl.

Znanje kacega slovenskega jezika in začasno neoženjeno stanje — se zahteva. Glede enach zmožnosti se pak daje onim prosilec prednost, ki bi tudi proti primernej nagradi podučevali teme jito na glasoviru. — (13—1)

Prosilci za to službo, naj blagovole vposlati svoje prošnje s priloženimi spričevali glede zmožnosti o učiteljsko službo do 15. februarja t. l. rudniškemu ravnateljstvu v Wies, pošta Wies na Štirskem; ob enem se še omenja, da morejo tudi podučitelji vložiti svoje prošnje, ako imajo zrelostni izpit.

Brezplačno in franco

razpošilja najnoveje

Lotto-listine na dobitke

za 1874—1875 leto

vitez v. Orlicé,
profesor matematike v Berolinu,

125, Wilhelmstrasse 125.

Na vprašanja se takoj odgovarja.

(335)

Za pustno sezono

Imela bode ujedno podpisana, p. t. visokemu plemstvu in celemu čestitemu damskemu svetu na razpolaganje svojo bogato

zaloge blaga,
kakor:
plesalne garniture, guirlande in šopke v vlastnej prodajalnici pri **Hradeckijevem mostu h. št. 168**; tudi čvrste cvetlice se tu povijajo.

Podpisana se priporoča k obilnemu obiskovanju in mnogim naročilom, ki se bodo izvrševala po najnižzej ceni. (9--2)

W. Seitz.

Na podpisani parni pil je naprava in priprava do tovarne za leto 1876 potrebovanih

jelovih in bukovih krlov,
in sicer prvih n. pr. 8000, in zadnjih n. pr. 4000 komadov, za oddati. Podvzeteniki, kateri se zamorejo s zmožnostjo za ta pose, pa tudi z nekaj premoženjem skazati, so povabljeni si doticni gozd ogledati, in se za tega del pri podpisanimu vodju parne pile oglašiti, in to tem hitreje, ker se mora sekanje uže meseca **matega travna** t. l. pričeti.

Stroški za potovanje se ne povračajo.

Parna pila Kaltenbrunn,
pošta dolnjna Vas pri Ribnici.

A. Žvanut.

JAVNIŠKA DOBLJA, 14. januarja.	
(Izvirno telegrafno poročilo.)	
Estoni drž. dolg v bankovcih	70 gl. 30
Bištoni drž. dolg v srebru	75
1860 drž. posojilo	112
Akcije narodne banke	993
London	228
Napol.	110
C. k. cekini	8
Srebro	5
	104
	5
	8
	55
	24 1/2
	60
	25
	30
	60
	60
	kr.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Lastnina in tisk „Národné tiskárne“.